

HRVATSKI LIST

Vlasnik i izdavač dr. Lovro SCALIER, odvjetnik, Pula, ulica Carara 3. (Narodni Dom). Uredništvo Šišanska ul. 24. — Odgovorni urednik Ivan MARKON, Pula. — Rukopisi se ne vraćaju. Ček. rač. aus. pošt. št. 26.795.

izlazi svaki dan u 8 sati ujutro.

U Puli, sreda 9. oktobra 1918.

Broj 1167

CENA lista: U pretplati za čitavu god. K 48 — za polugodište K 24 — tromesečno K 12 — mesečno K 4 — u maloprodaji 16 Hl. pojedini broj. OGLASITelj primaju se u upravi lista u Cusovoj ul. Tisak Jos. Krmpotića.

3. godina IV.

Durchhalten.

Bili smo slabi, neznatni, podijeljeni u bezbroj pokrajina bez samouprave pod tuđim gospodstvom. Koje smo družje imali, da branimo sebe od prešivanja tuđe samovolje? Samo svest, da se borimo za pravednu stvar, da nismo ograničili naše poglede na naš narod, već da smo obuhvaćali u našim idejama čitavo čovečanstvo, bez kojega bi bili ništica bez vrednosti i značenja. Propovedali smo pomirenje naroda s narodom i uredjenje narodnih prilika na čitavom svetu na temelju neograničene narodne ravnopravnosti.

Imade tame dugo, što smo napisali jedan članak a osnovna mu je misao bila, da bi naš imperijalizam bio još smešnji od nemačkoga ili talijanskoga, jer smo brojem puno manji, jer mu ne možemo dati vrednost oružanom silom. Naša je zadaća, pisali smo onda, da odgojimo naš narod u duhu općeprihvatljivih moralnih načela, da mu razložimo značenje one naše tako jednostavne i tako lepe narodne rečenice, „tuđe poštu i svojim se diči“. Pravednost jednaka za sve, bila je naša lozinka, a tada smo kazali, da u tom boju za opću pravednost unutar čovečanstva nismo osamijeni, već da možemo ponosom istaknuti, da se najbolji ljudi svijeta pribrajaju istoj vojsci i da se oni bore za iste svete ideale, u kojima nije samo spas našega naroda, već i vascelog sveta.

A ova je ideja postala danas pobjedničkom u samom imperijalističkom i militarističkom nemačkom carstvu. Za sada doduše imademo za to dokaz jednino u režima novog nemačkog državnog kancelara. Ali ove se reči začudno podudaraju s našim nekadašnjim i današnjim izvodima. Zdrava se misao ne može satri. Ona je snažnija od progonestava i pakosti i skršće svaki okov, svaki lanac.

Naš bedni, siromašni i zaostali jugoslavenski narod, maleni narod Čehoslovaka danas nisu zadnji među narodima sveta. Predsednik Udruženih država proglasio je, da pravo mora da bude jednako krojeno za velike i za male narode. Nismo doduše bili jednaki velikim narodima brojem i političkim značenjem, ali bili smo za to narodnom svešću, o potrebi preporodjenja naroda i sveta na osnovi sveopće ravnopravnosti i pravednosti. U tom boju smo Česi, Jugoslaveni prednjačili čovečanstvu, borili se u njegovim prvim redovima i broj naših saveznika i naše vojske rastao je od dana na dan i danas slavio pobjedu a slavice bez sumnje potpuno slavije.

Svet nije pre rata o nama ni znao da postojimo. Poznawali su nas iz zlobnih i tendencioznih primedaba bečkih žurnala, koje su nas prikazivale kao zakrnjele barbore bez kulture i bez unutarnje snage. Današnje nas poznaje sav svet a i onaj svet, koji nas je još jučer mrzio, prisvaja si naše ideje, naše misli i nastoji, kako bi njima spasio, što poseduje. Nemci i Mađari, koji su bili uvereni o pobjedi njihovog imperijalizma, strpe sada, da ih neprijatelj ne ošine istim bičem, kojim su njega hteli batinati i traže izbavljenje od tuđeg imperijalizma u ideji ravnopravnosti i opće pravednosti. Prekjučer još opominjao je njemački radikalac i zajednički ministar financija ispačene Bošnjake pred lozinkom samoopredeljenja naroda, a jučer su Nemci proglasili to pravo za sebe. Prekjučer bijasmo mi veleizdajnici, što smo tražili to pravo za naš narod, danas su oni dinastičan i veran narod, koji ga zahtevaju za sebe. A sama se austrijska država požurila, da kao nemačka vojnička uprava u baltijskim pokrajinama, zatraži pravo samoodredjenja za Trst i okolice te susedne gradove putem — savetnog odbora, od nje imenovanog, tršćanske trgovačke i obrtničke komore. To je doduše komična nota u ozbiljnom momentu, ali katkada se kroz šalu govori istina.

Mi nismo dakle zavadjali narod, nismo ga vodili stranpućicom, nismo zloupotrebljavali narodnu njegovu svest. Bili smo si potpunoma odgovorni naših dužnosti i zamašaja naše zadaće u toj zaboravljenoj i zapuštenoj zemlji i radili smo, koliko je bilo u našim silama, za izbavljenje naroda u narodnom i socijalnom pogledu. U narodnim pitanjima zauzimali smo uvek stanovište poštivanja tuđega naroda. Nikad se naš narod nije služio denuncijanstvom političkih neprijatelja. Nije se ni njegov hat borio proti Nemcima, Mađarima i Talijanima; borio se jedino proti onim njihovim političarima, koji su zaboravili razboritost i pamet u svojoj neograničenoj mržnji. Ma da su nam zadali mnogo jada i nevolje, i danas ne mislimo na osvetu ili otmazdu. Ali bejasmo u jednakoj meri odlučni u obrani jednakopravnosti, staleškoj i nacionalnoj, i bićemo i u buduću.

Mnogo je naroda sledilo našem pozivu i danas brojimo mnogoprijatelja — ne samo čitatelja. Da-

nomice smo dobivali listove od naših čitatelja, koji su duboko žalili, što se imao obustaviti naš list, te jedino glasilo istarske raje. Danas je ova pogibelj uklonjena, nadajmo se za uvek. Ali danas je i doba, da vasceli naš narod digne ponosno glavu i da otvoreno i glasno izreče svoju volju za narodnim ujedinjenjem. Danas nas ništa ne može suspreći.

Samo malo nas meseca deli od konačnoga i za svetovnu demokraciju bez sumnje pobjedničkoga mira. Oni, koji su još dvojili u mogućnost naših ideala, stoje danas zástidjeni straga. Frankovci se u svim zemljama boje narodnog suda. Ali neka se znade: Frankovac je svako, ko u tim odlučnim časovima ne učini svoju dužnost. Svaki mora svim svojim silama pridoneti nešto našoj ideji, mora da nešto žrtvuje.

Sve, što je dobroga, zdravoga i plemenitoga u našem narodu, mora da se okupi oko barjake demokracije, koja će otkupiti svet od ratnih grozota, od krvoprolića, od imperijalističke nestrpnosti i od militarističke zlobe.

Bilo je oluje, neprodorne magle, mraka: ali sinulo je sunce i sunce će pobediti. Izčeznuće demoni mraka i tame u svojim špiljama, a zakraljevaće čitavim svetom sinovi sunca. Nova zora puca, svanuće svetu novi dan.

A do tog dana valja: Durchhalten!

RATNI IZVEŠTAJI:

Austro-ugarski.

Beč, 8. (D. u.) Službeno se javlja: Na južnoj tirolskoj fronti bila je delatnost neprijateljskih baterija vanredno živahna. Pešački sunci bili su u ključu ugušeni. — Balkansko bojište: Zaštitne čete, raspstavljane u starosrpskim pograničnim planinama, bile su povučene na Leskovac uz trajne bojeve, kojima smo zadržavali neprijatelja. Bojevi, proslavljeni od Talijanaca kao pobjede, samo su okršaji, zaostali neznatnih zalaznica. Poglavlca generalnog stožera.

Nemački.

Berlin, 8. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja: Zapadno bojište: Vojna skupina naslednika prestolja Rupprechta: Severno od Scarpe napao je Englez po žestokom topničkom boju na obim stranama Oppya. U Neuvilleu ustalo se neprijatelj. U ostalom zaustavilo ga naše straze. — Vojna skupina von Böhn: Severno od St. Quentin nastaviše Englezi i Francuzi svoje je lake navale. Severno od Montrehalna suzbile su hanoveransko i braunšvajške čete petorostruki juriti neprijatelja. Dalje na jug skršilo se juriti neprijatelja u našoj paljbi. Kod i južno od Sequelharta održale su poznatije i heske pukovnije po ljutom boju svoje položaje. Kod bojeva za uzvisinu Thilloj skršili su šleski bataljuni i pioniri u bojevima iz bliza i protunavalom neprijateljski napadaj. Vojna skupina nemačkoga naslednika prestolja: Pretpoljski bojevi na Alliettel; severni breg Sulppes bio je u mesnim bojevima pročišćen od neprijatelja. Poslepodne provalio je neprijatelj u delomičnim navalama izmedju Bazancourta i Selles s jakim silama na obim stranama St. Clementa na Arnesu. Njegove su se navale skršile. Mesni bojevi u St. Etienne, koje smo selo osvojili te opet izgubili usled navale neprijatelja. Uostalom ograničavala se delatnost neprijatelja u Champagnei na delomične nasrtaje i na prolazno rastući topovski boj. Na obim stranama Aisne suzbile su 9. domobranska i 76. pričuvna divizija, koje su se u zadnjim bojevima osobito odlikovale, žestoke navale neprijatelja. — Vojna skupina von Gallwitz: Po najjačoj topovskoj pripremi poduzeo je Amerikanac ponovno pokušaj prodora na obim stranama Aire. Na zapadnom bregu skršilo je virtemberško domobranstvo navale, provaljujuće južno od Chatela. S uzvisine severno od Chatela, na kojoj se neprijatelj prolazno ustalo, bio je protunavalom opeta suzbacen. Istočno od Aire skršile se neprijateljske navale većim delom već u našoj topovskoj paljbi. Pod večer obnovio je neprijatelj na obim stranama cesta, što vode iz Charpentrya u Romagnes i iz Nantilloisa na Cunel kao što i zapadno od Moze svoje navale. Po tvrdokornim smo ga bojevima, delomično protunavalama, suzbili. — Ludendorff.

Večernji izveštaj.

Berlin, 8. (D. u.) Večernji izveštaj javlja: Izmedju Cambraia i St. Quentin, u Champagnei i na Mozi razvile se novi teški bojevi. Južno od Cambraia i severno od St. Quentin suzbismo neprijateljske navale. U centru bojišta osvojio je neprijatelj ozemlje. Tu stojimo u teškom boju za-

padno Bohaina i uzduž cesta što iz Bohaina vode na Cambrai i St. Quentin. U Champagnei i na Mozi skršile se navale neprijatelja.

Položaj na ratištima.

Severno od Scarpe osvojili su Englezi navalom jedno selo u smeru Arras-Douai. Kod Cambraia ništa novoga. Severno od St. Quentin traju ogorčene borbe po svedočanstvu i nemačkih i francuskih izveštaja. Francuski izveštaj od 6. oktobra u večer piše o toj bici: Severno od St. Quentin trajala je bitka izmedju Morcourta i Sequelharta sav dan. Naše su čete osvojile Remancourt i farmu Thilloj, kao što i više utvrđenih šumica. Na svojim se uporištima neprijatelj ogorčeno opire, a da ne može zadržati napredovanje naših četa. Naše čete osvajaju područje korak po korak. Dopremile su više stotina zarobljenika. A francuski izveštaj od 7. oktobra poslepodne dodaje: Severno od St. Quentin nastavio se boj dvostrukom žestinom. Neprijatelj je učinio brojne pokušaje, da nas potera iz tih položaja. Samo kod Thilloja postigao je mali uspeh. Inače bio je suzbijen. — Ogorčeni se bojevi biju takodjer na Sulppes, severozapadne od Relmsa; i izmedju Argona i Moze, gde napadaju danomice Amerikanci velikim silama. Položaj se tečajem zadnjih dana nije gotovo nikako promenio. Nemački otpor raste danomice. — Engleski izveštaji ne javljaju ništa novoga. — U Srbiji povukle se austrijske čete na Leskovac. — Srpski izveštaj od 5. t. m. javlja osvojenje Vranja, gde su zaplenili mnogo topova i strojnih pušaka.

Pitanje mira.

Francuski glasovi protivni primirju i miru. — Važno izjava engleskog političara. — Engleske sumnje u nemačku demokraciju.

Zeneva, 6. Agencija Havas javlja: Predlog Nemačke i Austro-Ugarske, izveden po vernim agentima u utanačenom manevru izmedju središnjih vlasti, a upravljen na predsednika Wilsona, da se zaključi primirje, kao doskora i mir, je deo predviđene mirovne ofenzive. Akoprem se francuska vlada ovim pitanjem oficijelno još nije bavila; ipak se može predvidjeti, kako će ga u sadanjim okolnostima rešiti. Odgovor može da bude tek odbijen. Da se razjasni ovo držanje, dovoljno je ispitati uzroke, koji su prinukali Nemačku na ovaj čin. Pre svega je umornost dvaju saveznika, koja su joj još jedina ostala verna. Drugo je poraz Bugarske; usled kojega je uništen san Nemačke za gospodstvom istoka kroz srednju Evropu. U Nemačkoj je i unutarnja kriza, kojoj je posledica pad Hertlinga. Njegov je naslednik nastupio u parlamentu naveštenjem mirovne note po središnjim vlastima. Ovo je najčišći znak promene vremena. Istina je, da upravljači carstva uviđaju, da im je pobjeda konačno omakla. Oni vide svoje vojske kako od 18. jula, uzmiču pod pritiskom antantnih četa. Oni znadu, da će doskora biti potrebno daljnje uzmičanje na čitavoj fronti. Oni hoće, da prištede svojoj domovini invaziju, a to iz straha, da im ne bude vraćeno za sve strahote, koje su oni počinili u zaposednutoj Francuskoj. Nemačka, koja napokon uviđja, da se približava sat kazne, zahteva od saveznika, da polože oružje. Ovo je otvoreno priznanje njezinog poraza. Da postignu ovaj cilj, hoće neprijatelj, da se stave pod zaštitu poštovanog imena gospodina Wilsona. Izjaviše se pripravnima; da udese pogovaranja na bazi, kojoj je on dao tako rečit izraz. Na ove predložene molbe odgovorio je Wilson već unapred, kad je 27. septembra 1918. dogovorno sa saveznicima izjavio, da se nikakav mir ne može sklopiti pogadjanjem ili nagodom. Jedini odgovor, kojeg zasluhuje ponuda središnjih vlasti, je onaj naših predja u konventu: Sa neprijateljem se ne pogadja na tlu zaposednute domovine.

London, 7. oktobra. (Reuter.) Brace, gradski tajnik za radnje u unutarnjem uredu, rekao je u svom govoru, kojeg je držao juče posle podne u Londonu, da Nemačka govori o miru, ali ona ne govori o miru, koji se u sadanjem vremenu ima da očekuje. Pre, nego što će se upustiti bilo na koji način u pregovaranja sa Nemačkom, mora istom biti uveren, da Nemačka želi čisti, pravi mir. On ne može da zaboravi onog, što je Nemačka radila. Pre, nego budu saveznici velikodušni prema Nemačkoj, moraju biti pravedni prema sebi i svome narodu. Brace reče: Kakav je rekord Nemačke? Kako je vodila bojeve još u poslednjim danima? Ona je razorila kraj, gdje je morala uzmaknuti, do poslednjeg kamena. Ovim ne izgleda, da se Nemačka kaje. Da li bi pravedno bilo, kad bi Nemačka, koja je svojim pod-

mornicama i minama potapljala naše neoboružano brodovlje, na koncu rata postala većom trgovačkom vlasti? Da li bi pravedno bilo, da njezin industrijalni život ostane neoštećen, nakon što je razorila industriju Francuske i Belgije? Ne! Britanci moraju biti pravedni naprama nevinom narodu, koji je trpio postupkom Nemačke. Dali bi bilo pravedno, da poljodjelstvo Nemačke ostane netaknuto, nakon što je tako okrutno opustošila poljodjelstvo u Francuskoj i Belgiji? Ne! Nemačka mora učiti, da rat nije tek djavolsko delo, nego, da se ne da ni platiti. Ne sme se dati zavesti mirovnom ponudom Nemačke. Ona želi da rastavi saveznike. Nemačka mora uistinu da se pokaje što ćemo se upustiti s njome na konferencu. Saveznici kane pobediti, te ako izdrže, veruje on, biće ovaj rat posledni svoje vrste.

London, 8. (D. u.) Reuterov ured doznaje, da se u dobro upućenim krugovima komentira notu državnog kancelara na sledeći način: Može se priznati, da ima novi nemački kanceler pravo, da kaže, kako je on zastupao već davno ovo svoje sadašnje mišljenje i da je čovek liberalnog svetovnog nazora, u nemačkom smislu reči „liberalan“. Ali mora se počekati, da li je pritisak vojničkih događaja dovoljno silan, da uveri i nemački narod o nuždi, da trajno prihvati stranku liberalizma. Z drugim rečima: Imade li princ Maks snagu, da namegne svoje mišljenje svim delovima nemačkog naroda, akoprem zastupa iskreno te svoje mišljenje? Preobraćenje Nemačke k liberalnim idejama, kako je označeno oprekom između izvoda podkancelara Payera i princa Maksa, usledilo je začudno brzo te valja čekati, da li će biti trajno. Uporedba teksta note na Wilsona i govora državnog tajnika Maksa sadržaje važne razlike. Dok veli naime državni kancelar u svojoj noti, da se stavlja na stanovište Wilsonovog programa, u svojem govoru u državnom saboru kaže, da stoji na stanovištu stranaka većine. Ako je ovaj program identičan s onim, kojega je „Berliner Tageblatt“ priopćilo, postaću ove razlike odmah jasne. U očigled ovih razlika nastaje pitanje, na kojem stanovištu stoji Nemačka, ili na stanovištu svoje note ili na stanovištu izjava u nemačkom saboru. Ova nota dopušta i različita tumačenja. Nije verovatno, da će Wilson raspravljati o primirju. On je odredio uvete predaje te nije verovatno, da će ih menjati i opozvati. Svet nije osvedočen, da je tvrdnja Nemaca, da imaju vladu, koja govori za narod, osnovana na činjenicama i svet neće o tome bit osvedočen, dok nije „carski sustav“ javno otklonjen.

* Odetup Hindenburga i Ludendorffa? Beč 6. listopada. U stanovitim ovdašnjim krugovima širi se od jučer vest, da su stigle ve ti iz Berlina, po kojima će u svezi sa temeljnim promenama u upravi carstva i u unutarnjoj političkoj upravi, doći doskora do promene kod najviših vojničkih mesta. Feldmaršal von Hindenburg skršen je od prevetkoga rada te kani početi u mir, te se čini, da će ga slediti i njegov prvi savetnik general pešaštva von Ludendorff.

* Srpekl izveštaj od 6. oktobra javlja: Posle osvojenja Vranja nastavlili su Srbi progon neprijatelja te su zarobili 1500 momaka i zaplenili 12 topova i 30 strojnih pušaka.

* Sto nudi vladu Cesima i Jugoslavenima. „Slovenski Narod“ javlja iz Beča, da se u Beču priprema velikopotezna akcija sa svrhom, da se preustroji Austriju. Ostvariće se koalicijsko ministarstvo, u kojem će biti zastupane sve narodnosti. Predsednik toga ministarstva neka bude profesor Lamasch ili profesor Sylva-Tarouca, koji bi imali da započnu pregovarat sa narodima. Bečka je vlada pripravljena, priznati Cesima njihovo povesno kraljevstvo, Jugoslavenima zahtevne deklaracije, s jedinim iznimkom, da se Nemcima prizna koridor do Trsta. — U Madžarskoj spremaju nešto sličnoga. Tamo bi preuzeo grof Szerenyi ili princ Windischgrätz ministarsko predsedništvo, a u kabinet bi stupili takodjer zastupnici ugnjetavanih naroda, Slovaka, Srba, Ukrajinaca i Rumunja. Kad ne bi princ Windischgrätz mogao sastaviti kabineta, preuzeo bi ovu zadaću grof Karolyi. Hrvati bi dobili povesna slobodne ruke. Ugarska vlada traži samo to, da ostanu srpske i slovačke pokrajine i nadalje pod Madžarskom. Nema sumnje, da će Česi i Jugoslaveni otkloniti a limine ove ponude. — Ili sve ili ništa!

Iz slovenskog sveta.

Iz Hrvatske i Bosne. „Slovenski Narod“ javlja iz Zagreba: Dne 5. i 6. oktobra vršio se u Zagrebu sastanak odaslanika iz Slovenije, Istre, Trsta, Hrvatske, Bosne-Hercegovine, Dalmacije i Ugarske, da se osnuje Narodno Veće SHS. Na tom se sastanku postigao potpuni sporazum bilo pogledom na ciljeve, bilo pogledom na Narodno Veće. Stvarni će se zaključci kasnije objaviti. — Taj korak znači važan napredak naše narodne stvari. Kratka vest, što dolazi iz Zagreba, javlja nam mnogo više, nego se može izraziti u ono malo reči. Narodna je koncentracija poštenih elemenata postala time zbiljom. Imaćemo našu vrhovnu narodnu vladu,

kojoj će se morat pokoravati svaki Jugoslaven u svakom delu naše domovine. Ali time nije još sve učinjeno. Zaključci što se stvaraju, moraju se provesti među narodom. Za to treba dugog i zdušnog rada. Mislimo na potrebu političke organizacije Istre, za koju se do sada nije ništa učinilo. Čim se nešto pokrene, nače se mnogo sledbenika i radnika. Napred dakle za narodnu stvar. — „Slovenski Narod“ priopćuje nekoje zanimive statističke podatke iz Bosne. Popis pučanstva proveo se u Bosni i Hercegovini 1910. godine. Nabrojilo se onda 994.852 muških i 903.192 ženskih osoba, ukupno 1.899.044. Po veri bijaše 825.418 pravoslavni, 612.137 Muslimana i 434.061 katolika. Ostali bijahu grko-katoličke, židovske (11.868) i protestantske vere. Osobitu je pažnju posvetila slavna vlada žandarmeriji u Bosni, koja je bila veoma razvijena i glavna institucija u zemlji. Oružnika beše u Bosni svršetkom 1912. godine 13.266. Za to je u Bosni i Hercegovini bilo poste četrdesetgodinje okupacije samo 11'95 posto pismenih ljudi i pučke je škole pohađalo samo 17 posto školsko-obvezatne dece. U ostalom se bavila vlada i s kolonizacijom Bosne i Hercegovine te u zadnje doba podupirala akciju šildmarke, koja je htela i tamo zasejati nemstvo i stvoriti nekakva nemačka prava na Bosnu i Hercegovinu. Ali dobre i zle je nakane sprečilo rat, koji znači za Bosnu katastrofu. Ime Potiorek, Trebinje, veleizdajnički procesi ostaće večiti dokumenti „kulturnog rada“ Nemaca i Madžara u Bosni i Hercegovini. — „Jutarnji List“ javlja: „U subotu i nedelju obavljena su važna većanja narodnih stranaka i skupina, koje su potpisale nedavno memorandum, koji je u bečkom parlamentu iznio dr. Korošić. — Predsedništvo hrvatsko-srpske koalicije razaslalo je sledeći poziv: „U sredu 9. listopada u 4 sata posle podne održaću se plenarna sednica saborskog kluba hrvatsko-srpske koalicije u saborskim klubskim prostorijama. Radi važnosti predmeta, o kojima će se većati, pozivlju se svi članovi, da bezuvetno dođu. Predsedništvo“. Kako nas uverava naš pouzdanik, radi se o tome, da hrvatsko-srpska koalicija revidira svoje stanovište zauzeto u adresi, a ujedno radi se ozbiljno na osnovi, da i hrvatsko-srpska koalicija udje u Narodno Veće. — Frankovci, čini se, proživljavaju tešku krizu (da li i idemo?) Govori se, da će i u njihovim redovima na očigled novih situacija doći do „Umgrupiranja“ na želju ličnosti, koje žele i traže da se i hrvatska stranka prava (frankovci), nakon izlučenja nekih elemenata, pridruži ostalim narodnim strankama, tako da se u ovim sudbonosnim časovima polučii željeno jedinstvo“.

Iz Češke. Jučer se imao održavati veliki, veoma važni sastanak u Pragu, na koji su bili pozvani i zastupnici poljskog i jugoslavenkog naroda. Nemačke novine javljaju međjutim, da je većanje bilo opgodjeno, dok stigne Wilsonov odgovor na mirovnu notu. Zastupnik je Stánek zamolio predsedništvo zastupničke kuće, neka odgodi zasedanje parlamenta, dok ne stigne Wilsonov odgovor. Dr. Gross otklonio je taj zahtev. — „Narodni Politika“ javlja iz Beča, da će parlament usled posve nejasnog političkog položaja biti idućih dana odgovoren i da će biti imenovana nova vlada. Isti list piše, da vreme ne dopušta nikakve odgode zadnjih zaključaka, pošto austrijski parlament je u posvećenijem rasulu te nije kadar, da stvori odlučno delo. Nije radi toga čudo, da u očigled jednosti zastupničke kuće češka, jugoslavska i poljska delegacija pretresivaju pitanje, da li imade u opće smisla, da se uzalud troši skupoceno vreme u bečkoj zastupničkoj kući i da se zadrži njegov slom. — „Grazer Tagblatt“ donosi sledeću sensacionalnu brzjavku iz Praga: U Pragu može se ustanoviti znatna promena raspoloženja. Dok je pre kokarda u slavenskim trobojnicama mogla dovesti čoveka u zatvor, počimlje sada nemački govor po praškim ulicama da imade neugodnih posledica a pogotovo, ako se govori nemački u tramvaju. Karakteristično jest, da ruska kafana, imade opet iste napise, koje je imalo pre rata i koje je tečajem rata prebojadisala. Pojavljaju se novi napisi, koji podsećaju na balkanska i antantska prijateljstva. I Bugarska postala je opet popularna. Priča se, da će „Narodni Listi“ sutra (8. t. m.) opet izaći bez oblastvene dozvole; jer valja dokazati, da li se u doba samoopredeljenja naroda može uopće prepričiti izdavanje najvećeg češkog lista. Klolač i Stržiberny govorili su 6. t. m. na skupštini, kojoj je prisustvovalo 5000 osoba, te su stavili narodu u izgled česku nezavisnost. — Savez česke državno-pravno-demokratske stranke izjavlja, da mirovna ponuda nemačkih socijalista pretstavlja samo prikriveni predlog nemačkih centralista. Česko stanovište može jedino da zastupa zajednička poljsko-jugoslaveno-češka mirovna ponuda. Česi traže potpunu državnu nezavisnost.

Domaće vesti.

Jučerašnja naša vest, da je linijski kapetan Stahlberger preminuo, ne odgovara istini. Linijski kapetan Stahlberger je fala Bogu živ i zdrav. Rediteljima dece dečjeg zabavišta javljamo, da se je naše dečje zabavište otvorilo u školi a

ulici Cenide. Zabavište traje od 9—11 sati pre i od 2—4 posle podne. Tko nije još malenu decu od 3 do 6 godina zapisao, nek to učini bezodvlačno, da time koristi razvitku svojeg deteta.

Slava uredjivačima učiteljskih plaća u Istri! Pišu nama: „Učiteljski-tovariš“ od 4. o. m. piše: „Deželni odbor kranjski je isplaćal 1. oktobra t. l. vsemu kranjskemu učiteljstvu u mesečno plaću vred draginjsko doklađo za 10 mesecev v izmeri 90%“. — A nama u Istri? Sramota! 10 meseci t. j. 300 dana uredjuju naše skuparinske doplatke, ali do danas ne vidjesmo ni pare. Ja sam i za ovaj mesec primio 25 K skuparinskog doplatka, da kupim malo konopa, pa da obesim sebe i obitelj. Već je 10 meseci, što nas vuku za nos! Ideš li u Poreč da se informiraš, vele, krivnja je u Beču! Idi u Beč, opet vele, nije krivnja tu, već u Poreču. I tako iz Poreča u Beč, pa opet natrag i uvek znadeš istu „štorgiju“. Znam, da ćemo sigurno dobiti taj doplatak, ali pitam ja Vas, kada? Zar niste još natiskali par banknota i za nas? Zar ne spada i Istra kao i Kranjska pod Austriju? Veleučena gospodo, maknite se! Dajte nam ono što nam po zakonu pripada! Oj, Todore sve to gore!

Za naš list. U fond „Hrvatskog Lista“ položio je gosp. Pavao Špada iz Barbana K 10—, na čemu uprava lista srdačno zahvaljuje.

Milodari za našu srednju školu u Pull. Preko uprave našeg lista, položio je gospodin Vitanović K 10—, Darovatelju budi srdačna hvala. Napred za naše škole!

Dražba konja.

Kod c. k. Pferdeverwertungsstelle u Pazinu prodavati će se 13. oktobra u 10 h pr. p. 19 kobila za rasplod i to na dražbi.

Dražbi bit će pripušteni samo oni natjecatelji, koji se mogu legitimirati jednom, od političke oblasti potvrđenom „legitimacijom kupnje“, da su gojitelji konja. Za one koji žele natjecati se kod spomenute dražbe kobila za rasplod, vrijede sljedeći uvjeti: Legitimaciju kupnje mora natjecatelj poslati evidencnom oficiru za konje (Pferdevidenzoffizier) u Ljublanu, koji će potvrditi da je natjecatelj zbilja gojitelj konja. Kupljena kobila ne smije biti ni prodana ni darovana do konca decembra 1919. Kupac kobile dužan je da kobilu povede pod pastuha, koga mu odredi zapovjednik državne pastuharne. Kao dokaz mora na zahtjev vojničke oblasti pokazati potvrdu obavljenog pokriva. Ako bi se do konca decembra 1919 ustanovilo, da kobila nije sposobna za rasplod, ima vojnička vlast pravo, da kupi kobilu od posjednika i to za isključnu cijenu koja je bila kod dražbe kad je posjednik kobilu kupio. Kobile koje budu kod klasifikacije konja pronadjene sposobnima za vojničku službu t. j. koje budu dobile „evidencni list“, te ako su zbilja sposobne za rasplod, neće biti — u koliko mogućnost dopušta — pozvane u vojničku službu.

Gojitelji konja pozivlju se, da što brojnije sudjeluje kod dražbe kobile za rasplod.

*) Opaska: Oni koji žele natjecati se kod dražbe 18. t. m. mogu kupnu legitimaciju donijeti u Pazinu na potvrdu evidencnom oficira za konje, jer će on sam sudjelovati kod dražbe

Mali oglasnik

Kupuje perzijske sagove uz najviše cene. — Trgovina Plovan, Viški trg.

Kupuje u svakoj količini zdravi i čisti drop od grožđa. G. Caret, Trst, Via Sette Fontane 1.

Unajmljuje se jedna ili dve prazne sobe. Upitati se u školi u ulici Cenide u 5 sati posle podne.

U trgovini pokustva, Fil. Barballa, u Šišanskoj ulici, prodaje se novo pripalo pokustvo.

1.000 kruna nagrade daću onome, koji pronadje kradljivce, koji su pokrali moj stan u ulici Belisario broj 115.

Nestala je u nedelju poslepodne iz jednog železničkog voza, u kojem su se vozila takodjer dva mornara, prijaga jednog putnika (kovečeg i mali sanduk). Posednik te prijage zak snio je u Divači vlak. Onaj, koji bi vratio stvari i javio, gde se nalaze, dobiće nagradu od 200 kruna. — Zupančić, Via Diana 28.

Prodeju se četiri mlade i jedna stara psica (za stražu). Medulinska cesta br. 42.

Setite se naše Družbe!

„Kreditno i eskomptno društvo“
Pula trg Cuslova 43
prima u pohranu novac uz najviši mogući kamatnjak, te isplaćuje uložke po dogovoru, bez obzira na ratno doba u svakoj visini. Uredovni sati od 9—12 pre i od 3—4 i pol popodne.